

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 513
din 27.08.2008**

Dosar nr.: 574/2008

Petiția nr.: 10422 din data 05.08.2008

Petent: S S

Reclamat: Consiliul Superior al Magistraturii

Obiect: prevederile art. 87 alin. 2 din Hotărârea nr. 352/2006 a Consiliului Superior al Magistraturii

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

1.1.1. S S cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

1.2.1. Consiliul Superior al Magistraturii, cu sediul în București, Calea Plevnei, nr.141 B, sector 6

II. Obiectul sesizării

2.1. Nerespectarea dreptului la egalitate în fața legii și tratamentul discriminatoriu existent în instanțele de judecată instituit prin prevederile art. 87 alin. 2 din Hotărârea nr. 352/2006 a Consiliului Superior al Magistraturii

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Petentul se consideră discriminat de prevederile art. 87 alin. 2 din Hotărârea nr. 352/2006 a Consiliului Superior al Magistraturii „*Pentru depunerea cererilor și actelor sau obținerea de informații, persoanele interesate se pot adresa, după caz, președintelui instanței sau înlocuitorului acestuia, președintelui de secție, judecătorului de serviciu, biroului de informare și relații publice sau personalului de la registratura și arhiva. În interesul infaptuirii justiției, avocații au prioritate*”.

IV. Procedura de citare

4.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.2. Prin adresa cu nr.10550, din 07.08.2008 a fost citat petentul. Prin adresa nr. 10551 din 07.08.2008 a fost citat Consiliul Superior al Magistraturii, prin reprezentant, în calitate de reclamat. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 26.08.2008.

4.3. Prin citații, Consiliul a solicitat părților să își prezinte punctul de vedere precum și orice mijloace de probe referitor la obiectul petiției, respectiv al susținerilor.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1. Petentul se consideră discriminat de instanțele de judecată în ceea ce privește accesul persoanelor în birourile judecătorilor și ale personalului auxiliar din aceste instanțe. Petentul susține că este discriminatoriu art.87(2) din HG CSM 387/2005 „Pentru depunerea cererilor și actelor sau obținerea de informații, persoanele interesate se pot adresa, după caz, președintelui instanței sau înlocuitorului acestuia, președintelui de secție, judecătorului de serviciu, biroului de informare și relații publice sau personalului de la registratura și arhivă. În interesul îndeplinirii justiției, avocații au prioritate. Petentul arată că prin natura serviciului său se deplasează des la compartimentele arhivă ale Judecătoriei și Tribunalului Iași, unde se formează cozi, iar avocații au prioritate. Petentul arată că programul cu publicul este de numai 4 ore pe zi, iar în perioada de vacanță judecătorească este de numai 2 ore pe zi.

Susținerile Consiliului Superior al Magistraturii

5.2.1. Reclamatul susține că prin modificările aduse dispozițiilor alin.2) ale art.87 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor s-a stabilit că: „în interesul îndeplinirii justiției, avocații au prioritate”.

5.2.2 Împrejurarea că avocații au fost primiți la arhivă înaintea celorlalți justițiabili nu poate fi considerată o încălcare a principiului egalității în drepturi, existând o distincție clară între drepturile constituționale și aspectele de ordin administrativ, inerente funcționării oricărui serviciu public. Prin exercitarea activităților specifice, astfel cum acestea sunt enumerate la art.3 din Legea 51/1995, republicată avocații contribuie în mod esențial la soluționarea cu celeritate a litigiilor și la reprezentarea în instanță a părților de către personalul specializat, precum și la asigurarea apărării, în unele cauze, în special, cele penale. Așadar, măsura se justifică pentru buna administrare a actului de justiție și nu conferă drepturi suplimentare vreunei categorii de participanți în cadrul procedurilor judiciare, în această manieră neafectându-se nici dreptul la un proces echitabil.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. **În fapt**, petentul se consideră discriminat de prevederile art. 87 alin. 2 din Hotărârea nr. 352/2006 a Consiliului Superior al Magistraturii.

6.2.1. În drept, Colegiul Director retine ca potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificata de Romania prin Legea 30 din 18 mai 1994, publicată în “Monitorul Oficial” nr. 135 din 31 mai 1994, prevede in art 14 ca: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere naștere sau orice altă situație”.

6.2.2 In același sens, **Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, ratificat de Romania prin Legea nr. 103/2006 art 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

6.2.3 Conform art 2 alin (1) din OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, “prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasa, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intra sub incidența legii penale.”

6.2.4 Conform **Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005**, „Pentru depunerea cererilor și actelor sau obținerea de informații, persoanele interesate se pot adresa, după caz, președintelui instanței sau înlocuitorului acestuia, președintelui de secție, judecătorului de serviciu, biroului de informare și relații publice sau personalului de la registratură și arhivă. În interesul înlăturării justiției, avocații au prioritate.” (art. 87 alin. 2), totodată „au prioritate și consultarea dosarului cauzei, în următoarea ordine: avocați, părțile sau reprezentanții părților, experții și interpreții desemnați în cauză” (art. 92 alin. 5).

6.2.5 Conform art 2 alin 3 din OG 137/2000, republicată, „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre

care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), fata de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.”

6.2.6 Analizând faptele reținute în petiție, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se **induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „**trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Sueda, par.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, par.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, par.75)

6.2.7 În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zucchero and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

6.2.8 Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.2.9 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a

determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2.10 Raportat la prevederile articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

6.2.11 Colegiul Director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul Director a analizat dacă există un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit. Astfel, Colegiul Director constată că din datele aflate la dosar că se invocă un tratament diferențiat între categorii diferite care au acces la dosare, în spetă avocații.

6.2.12 Colegiul Director a analizat în ce măsură categoriile invocate de către petent și de către Consiliul Superior al Magistraturii se află într-o situație comparabilă sau similară. Colegiul Director ia act de faptul că atât părțile, cât și avocații au un rol în desfășurarea acțiunii, fiecare aflându-se pe o poziție distinctă din punct de vedere al calității procesuale pe care o au raportat la cauză. Totodată, Colegiul Director ia act de faptul că activitatea de realizare a justiției este o activitate supusă unor reguli necesare pentru buna funcționare a activității, și sub acest aspect trebuie avute în vedere și aspectele de ordin administrativ, inerente funcționării oricărui serviciu public. Prin exercitarea activităților specifice, astfel cum acestea sunt enumerate la art.3 din Legea 51/1995, republicată avocații contribuie în mod esențial la soluționarea cu celeritate a litigiilor și la reprezentarea în instanță a părților de către personalul specializat, precum și la asigurarea apărării, în unele cauze, în special, cele penale.

6.2.13 Colegiul Director constată că din acest punct de vedere măsura se justifică pentru buna administrare a actului de justiție și nu conferă drepturi suplimentare vreunei categorii de participanți în cadrul procedurilor judiciare, în această manieră neafectându-se nici dreptul la un proces echitabil. Din acest punct de vedere Colegiul Director constată că măsura este justificată obiectiv de un scop legitim, asigurarea cu celeritate a desfășurării procedurilor, iar mijloacele sunt adecvate și necesare, deoarece nu există o îngrădire a accesului la dosare și doar o stabilire a unei ordini care să asigure desfășurarea procedurilor eficient

6.2.14 Opinie separată formulată de către DI Istvan Haller și dl Gheorghe Ioniță

1. Acordarea priorității pentru avocați reprezintă o deosebire pe bază profesională, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la apărare.

1.1. Existența deosebirii este evidentă, prevăzută de art. 87 alin. 2 din **Regulamentul de funcționare a instanțelor judecătorești din România**.

1.2. Criteriul, de asemenea, este clar formulat. Diferențierea se crează între avocați și părți, în mod indirect între părțile care au condiția materială de a angaja un avocat și cei care nu.

1.3. Deosebirea afectează dreptul de acces la un proces echitabil și dreptul ca orice parte să se prezinte în fața instanței fără apărător. Conform **Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005**, „Pentru depunerea cererilor și actelor sau obținerea de informații, persoanele interesate se pot adresa, după caz, președintelui instanței sau înlocuitorului acestuia, președintelui de secție, judecătorului de serviciu, biroului de informare și relații publice sau personalului de la registratură și arhivă. În interesul înlăptuirii justiției, avocații au prioritate.” (art. 87 alin. 2), totodată „au prioritate și consultarea dosarului cauzei, în următoarea ordine: avocați, părțile sau reprezentanții părților, experții și interpreții desemnați în cauză” (art. 92 alin. 5). Rezultă că acțiunea în sine, garantată de art. 87 alin. 2 al **Hotărârii**, are importanță în înlăptuirea justiției. În mod similar, consultarea dosarului cauzei are o importanță majoră în exercitarea drepturilor părților în a-și formula poziția față de cauză. Faptul că avocații au prioritate, iar părțile neasistate de avocați pot aștepta ore în șir până când pot obține informații sau pot consulta dosarul, induce în persoana idea că nu au ce căuta în fața instanței fără avocați, și reprezintă o presiune asupra lor să-și angajeze un avocat, chiar dacă nu au condiții materiale de a o face.

2. **Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005**, este explicată de Consiliul Superior al Magistraturii prin **Adresa nr. 1.441/1.154/2008** (depusă la un dosar anterior), care afirmă că legiuitorul poate stabili norme diferite pentru persoane aflate în situații diferite. În consecință, Consiliul Superior al Magistraturii consideră că, în ceea ce privește dreptul la apărare, avocatul și părțile nu sunt într-o situație analoagă, avocatului trebuie să i se ofere un tratament preferențial. Această poziție nu este în concordanță cu dreptul de acces la un proces echitabil, garantat și de **Convenția europeană a drepturilor omului** prin art. 6. Consideră că persoana care se apără singur, fără avocat, trebuie să beneficieze de aceleași drepturi și de același tratament ca și persoana care a angajat un apărător, părțile dintr-un proces, în mod similar, trebuie să beneficieze de aceleași drepturi și de același tratament ca și avocatul. În caz contrar, nu se realizează egalitatea deplină a părților în exercitarea drepturilor procedurale.

3. În consecință, trebuie să se analizeze dacă prevederile în cauză sunt sau nu sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.

4. Reclamatul invocă o singură justificare: „măsura se justifică pentru buna administrare a actului de justiție”. Această formulare este extrem de vagă, nu conține nicio garanție că metodele de atingere a acestui scop sunt adecvate și necesare. Buna administrare a actului de justiție ar fi garantat dacă oamenii nu ar fi obligați să aștepte timp îndelungat pentru a-și putea exercita drepturile procedurale, moment în care nu ar mai trebui să se asigure priorități avocaților. Faptul că se acordă aceste priorități pentru avocați, arată că actul de justiție nu

este deloc bine administrat, iar măsura nu face altceva decât să scutească avocații de la stat la coadă și să oblige părțile să aștepte și mai mult, chiar până la infinit, având în vedere fluxul continuu de avocați care depun acte sau care consultă dosare.

5. În consecință, consider că acordarea priorității pentru avocați este discriminatorie.

6.2.15 Coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, acțiunea astfel cum a fost formulată, și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art.2 din O.G. nr.137/2000 republicată, în cauză, **nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire (restricție, excludere, preferință) între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit.** Acest fapt este determinat de probatoriul existent care nu permite stabilirea unui act sau fapt ce intra sub incidența art.2 din O.G. nr.137/2000 republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu 7 voturi pentru și 2 împotriva (Istvan Haller și Ioniță Gheorghe)** ale membrilor prezenți la ședință,

VII. COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. faptele prezentate nu constituie acte de discriminare conform Ordonanței de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;
2. clasarea dosarului;
3. se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;
4. o copie a hotărârii se va transmite Consiliului Superior al Magistraturii

VIII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

IX. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

COMȘA CORINA NICOLETA – Vicepreședinte

ISTVAN HALLER – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

IONITĂ GHEORGHE - Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

VASILE ANA MONICA - Membru

Data redactării 16.09.2008

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.